

« zurück blättern vor »

REJ subst. m., ab 1558. **1)** ‘Vorzug, Vorrang, Vorteil’ – ‘pierwszeństwo’: 1558 GliczKsiąż K6, SPXVI *nye może myeć żadney bespyeczności / którą zówffe ludzyc v ludzi stroyą / y nyemáty pozytek á rey myędzy inssemi dzyerzą.* o [LBel.] 1690 Woyna Comp 154, PUZ *Rej.* – SPXVI, CN, TR, L. **2)** ‘Vortanzen, Tanzen als erstes Paar’ – ‘przewodzenie w tańcu, tańczenie w pierwszej parze’: 1564 Mącz 365a, SPXVI *Saltatus, Tańcowanie / Rey / Reywu wodzenie.* o 1618 RysProv Cent.XIV Dec2-3, SP17 *Rey wiedzie.* o 2.H. 17.Jh. DrobOpow 84, SP17 *Aglaia w pięknym wiencu rey panięski wiedzie.* o [LBel.] (1871) 1948–1951 Orzesz.Pam.II 70, DOR *Panna świeża, zwinna, swobodna jeszcze od matrymonialnych więzów, prowadzi w tańcu rej tryumfalny.* – SPXVI, MAČZ, CN, TR, L, SWIL, SW, DOR. **3)** ‘Frauenzimmer’ – ‘pokój panięski’: 1564 Mącz 150d, SPXVI *Gynecaeum, Fraucimer / Pánieński rey álbo dwor.* o [LBel.] †1877 Wier., SW *Dziewczę śpieszy wprost do reja.* – SPXVI, MAČZ, SW. **4)** ‘der Anführer’ – ‘przywódca’: 1578 Papr.Gn. 703, L *Za dawnych przodków tego reiem zwano, Kogo do iakięy zacnéy sprawy piérwszym znano; To iawnie pokazwie, iże ci Reiowie Byli wielu poczciiwych spraw dawni wodzowie.* o [LBel.] 1588 Calep 265a, SPXVI *Coryphaeus – Wodz rey wodzący.* – SPXVI, L, SWIL, SW. **5)** *rej wodzić* ‘übertr. jmdn. oder etw. anführen, jmdn. leiten, die führende Rolle spielen’ – ‘przen. przewodzić komuś lub czemuś, prowadzić kogoś, być na czele’: 1622 Gostk.Gór. 118, L *Hersztom nie zawsze trzeba wierzyć, gdyż rozumieią, że mają nad insze rey wodzić.* o vor 1764 TR *rej wodzić.* o 1872 Korz.J.Krewni 22, DOR *Pierwszy do lekcji, pierwszy do zabawy i swawoli, wszędzie rej prowadził i nie dał się nikomu w niczym wyprzedzić.* o 1953 Róż.Kart. 37, DOR *Stadko kaczek żerowało w mętnej wodzie, wśród nich wodził rej kaczor z zakręconym, granatowym piórkiem w ogonie.* – CN, TR, L, SWIL, SW, DOR. ◊ **Etym:** nhd. *Reihen* subst. m., ‘eine Tanzart; etw. anführen; der Anführer’, GRI, nur für Inh. 2, 4, 5.

« zurück blättern vor »